

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. Y.**, zast. JUDr. Jarmilou Kolářovou, advokátkou, se sídlem Praha 5, Janáčkovo nábř. 39, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2004, č. j. 9 Az 214/2003 – 37, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 3. 9. 2003, č. j. OAM-2822/VL-10-P05-2000 rozhodl žalovaný tak, že žalobci se azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že důvodem žádosti o udělení azylu ze strany žalobce je jeho obava z uvěznění v zemi původu, neboť porušil zákon o státní bezpečnosti.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které uvedl, že výrok rozhodnutí správního orgánu napadá v celém jeho rozsahu, protože správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci a vydal rozhodnutí, které žalobce považuje s ohledem na příslušná ustanovení azylového zákona, uvedená ve výroku rozhodnutí, za nesprávné. K odůvodnění žaloby uvedl, že je ve své zemi pronásledován, v ČR žádá o ochranu,

ale žalovaný mu ji poskytnout nechce. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2004, č. j. 9 Az 214/2003 – 37 byla žaloba odmítnuta. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že žaloba žádné konkrétní žalobní body neobsahovala a že žalobce žalobu v zákonem stanovené patnáctidenní lhůtě pro její podání v tomto směru ani nijak nedoplnil. Soudu nepřísluší, aby v případě, kdy žalobce žalobní body neuvede, popř. je neuvede dostatečně přesně či konkrétně, tyto žalobní body za žalobce vyhledával či domýšlel. Pokud žaloba žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak to plyne z ustanovení § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Není přitom dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by zjevně odporovala zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40, publ. pod č. 113 ve Sb.NSS 2/2004). Městský soud dále konstatoval, že žaloba neobsahující žádný žalobní bod je ve lhůtě pro podání žaloby odstranitelným nedostatkem podmínky řízení. Marným uplynutím lhůty k podání žaloby, ve které jedině mohl žalobce žalobu o chybějící náležitosti doplnit, se absence žalobních bodů stala neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení, bránícím pokračování v řízení o této žalobě.

Proti usnesení Městského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 102 s. ř. s. Namítal především nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby a dále, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, a v důsledku toho i nesprávně právně posoudil žádost o azyl; důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu, nemohl tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Dále se stěžovatel dovolává názoru v Příručce postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, kde je v čl. 53 uvedeno: „Může se stát, že žadatel byl podroben různým opatřením, která sama o sobě ještě nepředstavují pronásledování (např. různým formám diskriminace), ale jsou v některých případech spojena s dalšími zápornými faktory (např. obecné ovzduší nejistoty v zemi původu). V těchto situacích mohou různé se uplatňující aspekty ve svém součtu vyvolat určitý efekt, který může logicky opravňovat k tvrzení o opodstatněnosti pronásledování na kumulativním základě. Dále upozorňuje na čl. 43 Příručky: „... Tyto úvahy (opodstatněné obavy z pronásledování) se nemusejí nutně zakládat na vlastních osobních zkušenostech žadatele. To, co se stalo např. jeho přátelům a dalším členům stejné rasové nebo společenské skupiny, může klidně ukazovat, že jeho obavy v tom smyslu, že se sám dříve nebo později stane obětí, jsou opodstatněné. Relevantní jsou zákony země původu a zejména jejich aplikace.“ Vzhledem k uvedenému se stěžovatel obrací na Nejvyšší správní soud v Brně a navrhuje, aby tento ve smyslu § 107 s. ř. s. přiznal odkladný účinek vykonatelnosti napadeného rozhodnutí a vydal rozsudek, kterým rozhodnutí Městského soudu v Praze zruší a věc mu vrací k dalšímu projednání. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel zopakoval důvody, pro které žádal o udělení azylu na území ČR a které uvedl ve správním řízení. Namítal především, že na Ukrajině sloužil jako voják základní vojenské služby u vojenské bezpečnosti a obával se, že bude nucen toto povolání vykonávat i nadále,

neboť mu bylo vyhrožováno, že jinou práci nesežene a nebude moci vycestovat ze země. Ze strachu a z nemožnosti svobodně žít a pracovat odešel v květnu 1998 do Čech, neboť situaci v zemi původu pokládal za omezení své „rozhodovací“ svobody. Dovožoval, že splňuje podmínky pro udělení politického azylu.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti správní orgán odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný dále uvedl, že důvody uváděné stěžovatelem pro udělení azylu nelze podřadit pod zákonné důvody pro udělení azylu podle zákona o azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, jehož institutů měl stěžovatel možnost využít. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku Městského soudu v Praze režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Vzhledem k tomu, že usnesení soudu o odmítnutí žaloby může být účelně přezkoumáno pouze z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s, přistoupil Nejvyšší správní soud k posouzení námitek obsažených v kasační stížnosti stěžovatele z hlediska tohoto ustanovení, podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Z předloženého spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žaloba podaná stěžovatelem dne 9. 10. 2003 obsahovala pouze, že výrok rozhodnutí správního orgánu je napadán v celém jeho rozsahu, protože správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci a vydal rozhodnutí, které stěžovatel považuje s ohledem na příslušná ustanovení azylového zákona, uvedená ve výroku rozhodnutí, za nesprávné. K odůvodnění stěžovatel uvedl pouze, že žádá v ČR o ochranu; je ve své zemi pronásledován.

Ustanovení § 65 odst. s. ř. s. umožňuje tomu, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Obsahové náležitosti předpokládané žaloby jsou upraveny jednak obecně ustanovením § 37 odst. 2 s. ř. s., určujícím formu podání, a odst. 3 téhož ustanovení, podle kterého z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno, a jednak § 71 odst. 1 s. ř. s., kdy žaloba kromě uvedených obecných náležitostí podání musí obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a konečně návrh výroku rozsudku. Ze žalobních bodů, jejichž nedostatek byl důvodem pro odmítnutí stěžovatelovy žaloby, přitom musí být zřejmé důvody žalobcova přesvědčení, že napadené správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního, a toto jeho tvrzení musí být náležitě odůvodněno. Chybí-li odůvodnění, nejedná se o žalobní body vůbec.

Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce kdykoli za řízení žalobní body omezit; rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby. Dané ustanovení je samozřejmě nutné aplikovat jak na situaci, kdy žaloba obsahuje alespoň jeden žalobní důvod a žalobce chce svoji žalobu rozšířit o další žalobní body, tak na situaci, kdy žaloba neobsahuje ani jeden žalobní bod, jak je tomu v posuzovaném případě.

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu lze žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu podat ve lhůtě 15-ti dnů ode dne doručení rozhodnutí. Napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno 8. 10. 2003. Od tohoto dne počala běžet patnáctidenní lhůta jak pro podání žaloby, tak i pro její případné pozměnění nebo doplnění. Žaloba byla městskému soudu doručena 9. 10. 2003 a žalobce ji již nedoplnil. Žaloba samotná žádné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neobsahovala.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a nelze proto v řízení pokračovat. O takový případ jde i v projednávané věci, a proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se Městský soud v Praze napadeným usnesením nedopustil nezákonnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., když žalobu stěžovatele podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Nejvyšší správní soud pokládá v této souvislosti za potřebné uvést, že napadené usnesení Městského soudu v Praze mohl přezkoumat jen z hlediska stěžovatelem obecně vznesené kasační námitky o nezákonnosti postupu, jímž soud žalobu odmítl. Ostatními námitkami, ať již vyjádřenými v kasační stížnosti ze dne 4. 1. 2005 či v jejím doplnění ze dne 14. 4. 2005, které se týkaly věci samé, tj. důvodů, z nichž stěžovatel dovozoval oprávněnost své žádosti na udělení azylu, se zabývat nemohl, neboť se nevztahovaly k tomu, o čem Městský soud v Praze napadeným usnesením rozhodl, tj. k otázce odmítnutí žaloby pro absenci žalobních bodů, (především absenci jakýchkoli skutkových tvrzení). Kasační

námítky musí totiž korespondovat s tím, o čem a jakým způsobem rozhodl soud v napadeném rozhodnutí.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu